

Bölüm 8

İLK YARDIM BECERİ ÖĞRENİM REHBERLERİ

Bölüm Editörleri

Doç. Dr. Rahşan ÇAM

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları
Hemşireliği AD., rahsan.cam@adu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-0659-4861

Bölüm Yazarları

Doç. Dr. Rahşan ÇAM

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları
Hemşireliği AD., rahsan.cam@adu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-0659-4861

Arş. Gör. Dr. Dilara ŞAHAN

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları
Hemşireliği AD., dilara.kunter@adu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-0304-6621

KAYNAKLAR

1. Olasveengen TM, Mancini ME, Perkins GD, et al. Adult basic life support: 2020 international consensus on cardiopulmonary resuscitation and emergency cardiovascular care science with treatment recommendations. *Circulation*. 2020; 142 (16_suppl_1): S41-S91. doi: 10.1016/j.resuscitation.2020.09.010
2. Çakır O. *Yetişkin Temel Yaşam Desteği Eğitim Kitabı*. İzmir: İzmir Tınaztepe Üniversitesi Yayınları; 2023. sayfa 7-17. <https://tinaztepe.edu.tr/uploads/yayinlar/yetiskin-temel-yasam-destegi-el-kitabi.pdf>
3. Yürümez Y, Derinöz Gülyüz O. Temel Yaşam Desteği. In: Yürümez Y, Derinöz Gülyüz O, Çığsar G. (ed.) *İlk Yardım Eğitim Kitabı*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü; 2024. p. 58-76
4. Dülcek S, Arabacı M. Cardiopulmonary Resuscitation and Adult Basic Life Support. *Nuh'un Gemisi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2025; 2(1): 9-21.
5. Özüçelik DN. 2020 Rehberlerine göre çocuk ve bebekte kardiyovasküler yaşam desteği. *Afet ve Acil Tıp Derneği Dergisi*. 2020; 1(3): 87-119.
6. Panchal AR, Bartos JA, Cabañas JG, et al. Part 3: adult basic and advanced life support: 2020 American Heart Association guidelines for cardiopulmonary resuscitation and emergency cardiovascular care. *Circulation*. 2020; 142(16_Suppl_2): S366-S468. doi: 10.1161/CIR.0000000000000916
7. Topjian AA, Raymond TT, Atkins D. Et al. American Heart Association guidelines for cardiopulmonary resuscitation and emergency cardiovascular care. *Circulation*. 2020; 142 (suppl 2):S469-S523. doi: 10.1161/CIR.0000000000000901
8. Acil Yardım ve Afet Yöneticileri Derneği (AYAYDER). Mesleki beceri uygulama rehberi erişkinde temel yaşam desteği. [Online]. <https://www.ayayder.org/icerik/ayay-mesleki-beceri-uygulama-rehberi> [Accessed: 8 May 2025]
9. Olasveengen TM, Semeraro F, Ristagno G, et al. European Resuscitation Council Guidelines 2021: Basic life support. *Resuscitation*. 2021; 161: 98-114. doi: 10.1016/j.resuscitation.2021.02.009
10. National Health Service (NHS). How to resuscitate a child. [Online]. <https://www.nhs.uk/baby/first-aid-and-safety/first-aid/how-to-resuscitate-a-child/> [Accessed: 15 May 2025].
11. Uysal Kocabaş Z. Kardiyopulmoner resüsitasyon. In: Kakakoç E, Yelken B. (ed.) *Yoğun Bakım da Tanı ve Tedavi*. Ankara: Akademisyen Kitabevi; 2024. p. 165-176.
12. Ojeda Rodriguez JA, Ladd M, Brandis D. Abdominal Thrust Maneuver. [Online]. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK531467/> [Accessed: 20 July 2025]
13. Özkan S, Derinöz Gülyüz O. Hava Yolu Tıkanıklığında İlk Yardım. In: Yürümez Y, Derinöz Gülyüz O, Çığsar G. (ed.) *İlk Yardım Eğitim Kitabı*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü; 2024. p. 77-89.
14. Kankaya EA, Taday B, Aslan N, et al. Hemşirelik Öğrencilerinde Akran Eğitiminin Heimlich Manevrası Bilgi Düzeyine ve Yaşam Boyu Öğrenme Becerilerine Etkisinin İncelenmesi: Girişimsel Bir Çalışma. *Balkan Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2024; 3(2), 95-107. doi: 10.61830/balkan-sbd.1563241
15. Ebrahimi M, Mirhaghi. Heimlich Maneuver Complications: A Systematic Review. *Eurasian Journal of Emergency Medicine*. 2019; 18(3): 157-165. doi: 10.4274/eajem.galenos.2019.21033.
16. American College of Surgeons (ACS). *Best Practices Guidelines Spine Injury* [Online]. https://www.facs.org/media/k45gikqv/spine_injury_guidelines.pdf [30 July 2025].
17. Sundström T, Asbjørnsen H, Habiba S, et al. Pre-hospital Use of Cervical Collars in Trauma Patients: A Critical Review. *Journal of Neurotrauma*. 2014; 31(6): 531-540.
18. Zideman DA, Singletary EM, Borra V, et al. European Resuscitation Council Guidelines 2021: First aid. *Resuscitation*. 2021; 161: 260-290.
19. Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi. *Travma hastasına boyunluk uygulama becerisi* [Online]. <https://baunwebapi.balikesir.edu.tr/uploads/1736417757309.pdf> [30 April 2025].
20. Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi. *Travma tahtası ile hasta taşıma becerisi* [Online]. <https://baunwebapi.balikesir.edu.tr/uploads/1736417757309.pdf> [30 April 2025].
21. Soysal S, Topaçoğlu H. Omurga Stabilizasyonu. *DEÜ Tıp Fakültesi Dergisi*. 2005; 19(1): 55-65.